

SOLNÉ DOLY VĚLIČKA

ZPRÁVA ZE STUDIJNÍHO POBYTU V KRAKOVĚ

Pavla Kantorová
Pedagogická fakulta, Univerzita Hradec Králové
pavla.kantorova@uhk.cz

Ve čtvrtek 6. 11. 2008 jsme se vydali po zajímavé ale přehnaně dlouhé prezentaci Foucaultova kyvadla do solných dolů ve Věličce. Na tuto prohlídku jsem se těšila ze všeho nejvíc. Všichni mi říkali, že je to tam velice krásné. Holky mi doporučily ať si koupím povolení k fotografování, jelikož fotím úplně všechno a už mě znají. Podle mého názoru jsem udělala dobře, že jsem si ho koupila.

Takže nejprve trochu informací k samotným solným dolům. Solné doly ve Věličce patří k nejznámějším turistickým atrakcím Polska. Nachází se asi hodinu cesty MHD od Krakova. První stopy využívání zdejších solných ložisek pocházejí už z neolitu, první solný důl je doložen privilegiem krále Kazimíra Obnovitele z roku 1044. Doly jsou v provozu nepřetržitě od 13. století a stále se tu dobývá stolní sůl. Patří tak k nejstarším světovým solným dolům vůbec. V roce 1978 byly přidány na seznam světového kulturního dědictví jako jedno z prvních 12 míst celého světa.

Solné doly se rozkládají v délce asi 7 km a šířce 0,9 km. V devíti úrovních dosahují až do hloubky 330 metrů pod povrchem, labyrint přes 300 km chodeb navzájem spojuje přes 3000 komor různých velikostí o celkové kubatuře 9 milionu kubíků. Najdeme zde podzemní kaple, jezírka, původní zařízení a vybavení dolů, četné sochy vytvořené převážně místními amatérskými umělci. V podzemí najdeme i restauraci a další společenské prostory sloužící k pořádání banketů, uměleckých produkcí, sportovních akcí. Nacházejí se zde také informace, bufet a jiné různé krámky se suvenýry. Během prohlídky jsou zajištěny WC, která jsou v četné hojnosti po trase prohlídky. Veřejnosti přístupný je prohlídkový okruh o délce cca 3,5 km v hloubce 64 - 135 metrů pod povrchem. Zajímavostí je, že je zde i možnost bezbariérové prohlídky pro vozíčkáře.

Za druhé světové války byl důl využíván německými okupanty pro válečnou výrobu. Za dobu, kdy je důl otevřen ho navštívila velká spousta slavných a významných osobností jako např. Mendělejev, Goethe nebo Koperník. Byl tu také Karol Wojtyła, pozdější papež Jan Pavel II, jako papež ale v dolech nebyl. Slavným osobnostem je věnována část jedné místnosti v muzeu při druhé části prohlídky.

Tak a teď se dostáváme k mým zážitkům a postřehům z prohlídky. Jak už jsem se zmínila, do dolů jsme jeli MHD po tom kyvadle (kde průvodce mluvil 35 minut jen o Koperníkovi). Jeli jsme s doprovodem polského studenta. Řekl nám, že si nemáme kupovat lístky, že je revizor. Po chvíli hledání jsme našli ve Věličce správný směr do dolů. (Po celý pobyt mi připadalo, že doprovázející polští studenti se moc neinformovali, kam s námi jdou. Takovým velkým příkladem pro nás byla prohlídka židovské čtvrti, kdy jsme se prováděli sami podle mapy). Po příchodu jsme si koupili lístky a povolení na fotografování. Lístky vyšly levněji, pokud měl člověk ISIC kartu a ještě mu nebylo 26 let. Šli jsme s polskou výpravou a polským průvodcem, kdybychom totiž šli s českým průvodcem, asi bychom se nedoplatili.

Nejprve jsme sešli, dle průvodce asi po 400 schodech, do jedné z hlavních šachet. Naštěstí (pro mě teda ne) jsme zpět na zemský povrch nemuseli jít po schodech, ale jeli jsme výtahem. Když jsme sešli po schodech dolů, upozornila nás naše průvodkyně na bezpečnostní pravidla a co dělat v případě, kdybychom se někde zdrželi (nebo spíše ztratili). Poté jsme pokračovali dále a zastavili se až v Koperníkově jeskyni. Naše výprava z toho byla velice „nadšena“. Znovu jsme poslouchali informace o Koperníkovi. On totiž v Krakově studoval. Já jsem pokračovala v dokumentování naší prohlídky. Mojí kolegyní Lenkou jsem byla napomenuta,

ať nefotím jen různé potrubí a hasicí přístroje, ale ať vyfotím, taky něco z těch dolů. Původně jsme si myslela, že doly budou něco jako jeskyně. Velice mě překvapilo, když tam bylo tepleji než na povrchu zemském. Z Koperníkova sálu jsme šli do dalšího, kde byly sochy, které znázorňovaly pověst k těmto dolům. Tak jsme pokračovali od jedné místnosti k druhé. Velice mě překvapilo, když jsme procházeli kolem soch, které vypadaly např. jako voskové a znázorňovaly horníky při práci. Byli znázorněni v dobovém oblečení i s nástroji a koňmi. Z každé místnosti do druhé jsme procházeli dlouhými chodbami se skvělými bílými dveřmi. Při průchodu těmito chodbami byly někdy vidět postraní chodby, které vedly moc daleko (to jen usuzuji) a byla vidět jen tma. Během průchodu těmito chodbami jsme narazili na různé vozíky, potrubí, telefony, hasicí přístroje a další zajímavé věci, se kterými jsem se nechala zvěčnit. Paní průvodkyně nás seznámila s tím, jaká bývala těžba v dolech, jak se žilo horníkům a sdělila nám i jiné zajímavé věci. Viděli jsme různá solná jezírka a také jsme byli u jednoho, kde hrála hudba. Ke konci prohlídky jsme se přesvědčili, že doly jsou vlastně jedno takové podzemní město. Šli jsme kolem restaurace a také velkého sálu, kde se zrovna připravovala nějaká akce (kterou jsme ovšem večer zahlédli v televizi). Dále se mi ještě líbilo to, že když jsme procházeli doly, naráželi jsme na horníky. A ještě nesmím zapomenout na velkou kapli (nebo něco podobného). Byly tady velmi krásné stropy a myslím, že to byl jeden z nejzajímavějších a nejkrásnějších sálů v dolech. Dozvěděli jsme se, že v kapli normálně probíhají bohoslužby a pokud by někdo chtěl, může se zde i nechat oddat. Ovšem všechno zpoplatněno. Popisovat všechno, co jsme viděli během prohlídky, by bylo asi na dlouho, takže budu pokračovat dále.

Po prohlídce jsme měli možnost jít se ještě navíc podívat na muzeum, kde byly vystaveny nástroje, které se používaly v dolech. Byla to taková soukromá prohlídka, protože se nikdo z návštěvníků naší skupiny s námi nevydal. Právě tady jsme se dostali do místností s fotografiemi slavných osobností, kteří doly navštívili. Měli jsme možnost vidět různé nástroje, které horníci používali k těžbě. Viděli jsme i různé vozíky, které se v dole používaly. Nejlepší bylo vidět, co sůl v dolech na stropě vytvořila. A dostali jsme se i k vozíkům, na kterých absolvovala návštěvu princezna Sissi, což je pro mě dobrá znalost pro můj druhý obor (německý jazyk). Jedinou negativní věcí bylo to, že naše průvodkyně hrozně spěchala a já si nestihla skoro nic pořádně nafotit. Nakonec jsme dospěli ke konci a měli jsme se vrátit zpět na povrch zemský. K tomuto účelu jsme nastoupili do výtahu. Bylo nás i s průvodkyní 8 a vlezli jsme se do něj tak tak. A to jsme zjistili, že normálně v něm cestuje vždy 9 lidí. Pak jsme vyrazili velkou rychlostí vzhůru a namířili zpět směr Krakov.

V dolech se mi hrozně líbilo, a proto je i moje zpráva právě o nich. Byli jsme v nich asi tři hodiny, ale mně to uběhlo jako chvilka. Nafotila jsem spoustu skvělých fotek a viděla ještě víc zajímavých věcí. Byl to pro mě zase jednou nezapomenutelný zážitek a všem vřele doporučuji jet se sem podívat.